

Vysoká cena základních práv

Odkazy

SOUČASNÁ SITUACE
(nejnovější dostupné údaje)

- Lepší situace
- Nad průměrem
- Pod průměrem
- Horší situace
- Nedostatečné údaje

VÝVOJ
(od roku 1990 nebo nejbližšího dostupného roku)

- Významný pokrok
- Mírný pokrok
- h Stagnace
- e Regrese
- f Značná regrese

Úplná tabulka na: www.socialwatch.org/statistics2008

Souhrn: SOUČASNÁ SITUACE (barva) VÝVOJ (šipka-ikona)	ZEMĚ (hodnota BCI, 0–100)	PODVÝŽIVA (%)	ODHADOVANÁ NÍZKÁ PORODNÍ VÁHA (%)	PODVÝŽIVENOST DĚTÍ DO 5 LET (podváha pro daný věk, %)
	Albánie (94)	6	7	8
→	Alžírsko (94)	4	6	4 →
	Angola (62)	35 →	12	31 ←
	Antigua a Barbuda (-)		5	
	Argentina (98)	3	7	4
→	Arménie (96)	24 →	8	4
	Austrálie (99)	<2.5	7	
→	Ázerbájdžán (85)	7 →	12	7
	Bahamy (99)	8	7*	
—	Bahrájn (99)		8	9*
→	Bangladéš (57)	30 →	22	48 →
	Barbados (99)	<2.5	13	
	Belgie (99)	<2.5	8*	
→	Belize (93)	4 →	6	7
	Bělorusko (99)	4	4	1
→	Benin (68)	12 →	16	23 →
	Bhútán (78)		15	19
→	Bolívie (80)	23 →	7	8 →
	Bosna a Hercegovina (-)	9	5	2
←	Botswana (92)	32 ←	10	13
→	Brazílie (92)	7 →	8	6*
	Brunej (100)	4	10	
	Bulharsko (99)	8	10	
	Burkina Faso (64)	15 →	16	37 ←
←	Burundi (58)	66 ←	11	39
→	Chile (100)	4 →	6	1
—	Cookovy ostrovy (90)		3	10*
→	Čad (42)	35 →	22	37
	Černá Hora (-)		4	3
	Česká republika (99)	<2.5	7	
→	Čína (90)	12 →	2	7 →
→	Chorvatsko (99)	7 →	6	1*
	Dánsko (98)	<2.5	5	
←	Demokratická rep. Kongo (69)	74 ←	12	31
←	Dominika (97)	8 ←	10	
→	Dominikánská republika (88)	29	11	5 →
→	Džibutsko (75)	24 →	10	29
→	Egypt (88)	4	14	6 →
→	Ekvádor (83)	6	16	9 →
←	Eritrea (67)	75 ←	14	40
→	Estonsko (99)	<2.5 →	4	

POZNÁMKA:

(* Údaje se týkají jiných let nebo období, než je uvedeno v definici ukazatele.

ZDROJ:

The State of the World's Children 2008, UNICEF (www.unicef.org/sowc08/).

Podrobnější údaje o letech, na něž se vztahují data, lze najít v úplných tabulkách na www.socialwatch.org/statistics2008.

DEFINICE UKAZATELŮ:

Podvýživa (%): Procento podvyživených osob v celé populaci. Podvýživa je důsledek nedostatečného příjmu potravy, který nedokáže průběžně uspokojovat energetické požadavky na výživu. Podle doporučení Světové zdravotnické organizace má průměrná osoba přijmout minimálně 2300 kcal denně, aby si zachovala tělesné funkce, zdraví a normální aktivitu. Tento globální minimální požadavek na kalorie je v jednotlivých zemích rozepsán do specifických minimálních úrovní podle věkové struktury a tělesné hmotnosti obyvatel. Nejnovější dostupné údaje: 2002/2004; vývoj od let 1990–1992.

Odhadovaná nízká porodní váha (%): Procento novorozenců s váhou pod 2 500 gramů, vážených v prvních hodinách života, než došlo k výraznější poporodní ztrátě váhy. V důsledku rozdílů v metodologii zdrojů naráží sestavování datových řad na problémy komparability. Nejnovější dostupné údaje: 1999/2006.

Podvýživenost dětí do 5 let (podváha pro daný věk, %): Procento dětí pod pět let věku, jejichž váha je o víc než dvě standardní odchylky nižší než medián váhy mezinárodní referenční populace ve věku od 0 do 59 měsíců. Referenční populace přijatá Světovou zdravotnickou organizací roku 1983 je založena na dětech ze Spojených států, jež jsou považovány za dobře živěné. Nejnovější dostupné údaje: 1999/2006; vývoj od roku 1990.

Souhrn: SOUČASNÁ SITUACE (barva) VÝVOJ (šipka-ikona)	ZEMĚ (hodnota BCI, 0–100)	PODVÝŽIVA (%)	ODHADOVANÁ NÍZKÁ PORODNÍ VÁHA (%)	PODVÝŽIVENOST DĚTÍ DO 5 LET (podváha pro daný věk, %)	
→	Etiopie (54)	46 →	20	38 →	
→	Fidži (99)	5 →	10*		POZNÁMKA:
→	Filipíny (77)	18 →	20	28 →	(*) Údaje se týkají jiných let nebo období, než je uvedeno v definici ukazatele.
	Finsko (100)	<2.5	4		
	Francie (99)	<2.5	7*		
→	Gabon (82)	5 →	14	12	
←	Gambie (70)	29 ←	20	20	ZDROJ:
→	Ghana (66)	11 →	9	18 →	The State of the World's Children 2008, UNICEF (www.unicef.org/sowc08/).
	Grenada (92)	7	9		
→	Gruzie (89)	9 →	7	3	
→	Guatemala (68)	22 →	12	23 →	Podrobnější údaje o letech, na něž se vztahují data, lze najít v úplných tabulkách na www.socialwatch.org/statistics2008.
→	Guinea (66)	24 →	12	26	
←	Guinea-Bissau (61)	39 ←	24	19	
→	Guyana (81)	8 →	13	14 →	
→	Haiti (-)	46 →	25	22 →	
→	Honduras (78)	23	10	11 →	
→	Indie (71)	20 →	30*	46 →	DEFINICE UKAZATELŮ:
→	Indonésie (84)	6 →	9	28 →	Podvýživa (%): Procento podvýživných osob v celé populaci. Podvýživa je důsledek nedostatečného příjmu potravy, který nedokáže průběžně uspokojovat energetické požadavky na výživu. Podle doporučení Světové zdravotnické organizace má průměrná osoba přijmout minimálně 2300 kcal denně, aby si zachovala tělesné funkce, zdraví a normální aktivitu. Tento globální minimální požadavek na kalorie je v jednotlivých zemích rozepsán do specifických minimálních úrovní podle věkové struktury a tělesné hmotnosti obyvatel. Nejnovejší dostupné údaje: 2002/2004; vývoj od let 1990–1992.
	Irák (83)		15	8	
	Irsko (100)	<2.5	6		
	Island (100)	<2.5	4		
	Itálie (95)	<2.5	6*		
	Írán (91)	4	7*	11*	
	Izrael (100)	<2.5	8		
→	Jamajka (95)	9 →	12	4 →	
	Japonsko (99)	<2.5	8		
←	Jemen (61)	38 ←	32*	46 ←	Odhadovaná nízká porodní váha (%): Procento novorozenců s váhou pod 2 500 gramů, vážených v prvních hodinách života, než došlo k výraznější poporodní ztrátě váhy. V důsledku rozdílu v metodologii zdrojů naráží sestavování datových řad na problémy komparability. Nejnovejší dostupné údaje: 1999/2006.
	Jižní Afrika (89)	<2.5	15*	12	
	Jordánsko (97)	6	12	4	
→	Kambodža (66)	33 →	11	36	
	Kamerun (70)	26 →	11	19 ←	
	Kanada (99)	<2.5	6		
	Kapverdy (93)		13*		Podvýživenost dětí do 5 let (podváha pro daný věk, %): Procento dětí pod pět let věku, jejichž váha je o víc než dvě standardní odchylky nižší než medián váhy mezinárodní referenční populace ve věku od 0 do 59 měsíců. Referenční populace přijatá Světovou zdravotnickou organizací roku 1983 je založena na dětech ze Spojených států, jež jsou považovány za dobře živěné. Nejnovejší dostupné údaje: 1999/2006; vývoj od roku 1990.
	Katar (96)		10	6*	
←	Kazachstán (98)	6 ←	6	4	
→	Keňa (71)	31 →	10	20 →	
	Kiribati (88)	7	5*	13	
→	Kolumbie (90)	13 →	9	7	
←	Komory (79)	60 ←	25	25	
→	Kongo (79)	33 →	13	14 →	
←	Korejská lidově dem. republika (-)	33 ←	7	23	
	Korejská republika (100)	<2.5	4		
←	Kostarika (94)	5 ←	7	5* ←	
→	Kuba (99)	<2.5 →	5	4	
→	Kuvajť (98)	5 →	7*	10*	
→	Kyrgyzstán (95)	4 →	5	3	
→	Laos (58)	19 →	14	40 →	
	Lesotho (72)	13 →	13	20 ←	
	Libanon (95)	3	6	4	
←	Libérie (65)	50 ←		26	

Souhrn: SOUČASNÁ SITUACE (barva) VÝVOJ (šipka-ikona)	ZEMĚ (hodnota BCI, 0–100)	PODVÝŽIVA (%)	ODHADOVANÁ NÍZKÁ PORODNÍ VÁHA (%)	PODVÝŽIVENOST DĚTÍ DO 5 LET (podváha pro daný věk, %)	
	Libye (98)	<2.5	7*	5*	
	Litva (99)	<2.5	4		
	Lotyšsko (99)	3	5		
	Lucembursko (97)	<2.5	8		
←	Madagaskar (61)	38 ←	17	42	
	Maďarsko (99)	<2.5	9		
→	Makedonie (96)	5 →	6	2	
→	Malajsie (99)	3	9	8 →	
→	Malawi (62)	35 →	13	19 →	
→	Maledivy (86)	10 →	22	30	
	Mali (69)	29	23	33	
	Malta (100)	<2.5	6		
	Maroko (79)	6	15	10	
	Marshallovy ostrovy (93)		12		
→	Mauricius (98)	5	14	15* →	
→	Mauritánie (66)	10 →		32 →	
→	Mexiko (94)	5	8	5 →	
	Mikronésie (-)		18	15*	
←	Moldavsko (96)	11 ←	6	4	
→	Mongolsko (95)	27 →	6	6 →	
→	Mozambik (66)	44 →	15	24	
→	Myanmar (dříve Barma) (76)	5 →	15	32	
→	Namibie (85)	24 →	14	24	
	Německo (100)	<2.5	7		
→	Nepál (65)	17 →	21	39	
→	Niger (52)	32 →	13	44	
→	Nigérie (63)	9 →	14	29 →	
→	Nikaragua (72)	27 →	12	10	
	Niue (-)		0		
	Nizozemské Antily (—)	13			
	Norsko (100)	<2.5	5		
	Nový Zéland (98)	<2.5	6		
	Omán (99)		8	18*	
	Pákistán (64)	24	19*	38	
	Palau (99)		9*		
	Panama (91)	23	10	8*	
	Papua-Nová Guinea (68)		11*		
→	Paraguay (85)	15 →	9	5	
→	Peru (86)	12 →	11	8 →	
	Pobřeží slonoviny (79)	13 →	17	20 ←	
	Polsko (100)	<2.5	6		
	Portugalsko (99)	<2.5	8		
	Rakousko (-)	<2.5	7		
	Rovníková Guinea (59)		13	19	
	Rumunsko (96)	<2.5	8	3	
	Ruská federace (98)	3	6	3*	
→	Rwanda (53)	33 →	6	23 →	
	Řecko (100)	<2.5	8		
→	Salvador (79)	11	7	10 →	
→	Samoa (97)	4 →	4*		

POZNÁMKA:

(*) Údaje se týkají jiných let nebo období, než je uvedeno v definici ukazatele.

ZDROJ:

The State of the World's Children 2008, UNICEF (www.unicef.org/sowc08/).

Podrobnější údaje o letech, na něž se vztahují data, lze najít v úplných tabulkách na www.socialwatch.org/statistics2008.

DEFINICE UKAZATELŮ:

Podvýživa (%): Procento podvyživených osob v celé populaci. Podvýživa je důsledek nedostatečného příjmu potravy, který nedokáže průběžně uspokojovat energetické požadavky na výživu. Podle doporučení Světové zdravotnické organizace má průměrná osoba přijmout minimálně 2300 kcal denně, aby si zachovala tělesné funkce, zdraví a normální aktivitu. Tento globální minimální požadavek na kalorie je v jednotlivých zemích rozepsán do specifických minimálních úrovní podle věkové struktury a tělesné hmotnosti obyvatel. Nejnovější dostupné údaje: 2002/2004; vývoj od let 1990–1992.

Odhadovaná nízká porodní váha (%): Procento novorozenců s váhou pod 2 500 gramů, vážených v prvních hodinách života, než došlo k výraznější poporodní ztrátě váhy. V důsledku rozdílu v metodologii zdrojů naráží sestavování datových řad na problémy komparability. Nejnovější dostupné údaje: 1999/2006.

Podvýživenost dětí do 5 let (podváha pro daný věk, %): Procento dětí pod pět let věku, jejichž váha je o víc než dvě standardní odchylky nižší než medián váhy mezinárodní referenční populace ve věku od 0 do 59 měsíců. Referenční populace přijatá Světovou zdravotnickou organizací roku 1983 je založena na dětech ze Spojených států, jež jsou považovány za dobře živěné. Nejnovější dostupné údaje: 1999/2006; vývoj od roku 1990.

Souhrn: SOUČASNÁ SITUACE (barva) VÝVOJ (šipka-ikona)	ZEMĚ (hodnota BCI, 0–100)	PODVÝŽIVA (%)	ODHADOVANÁ NÍZKÁ PORODNÍ VÁHA (%)	PODVÝŽIVENOST DĚTÍ DO 5 LET (podváha pro daný věk, %)	
	Saúdská Arábie (97)	4	11*	14*	
→	Senegal (71)	20 →	19	17 →	
←	Sierra Leone (61)	51 ←	24	30	
	Singapur (91)		8	3	
←	Slovensko (97)	7 ←	7		
	Slovinsko (99)	3	6		
	Somálsko (-)		11	36	
	Spojené arabské emiráty (99)	<2.5	15*	14*	
	Spojené království (99)	<2.5	8		
	Spojené státy americké (99)	<2.5	8	2*	
	Srbsko (-)		5	2	
→	Středoafriická republika (65)	44 →	13	29	
←	Súdán (76)	26 →	31	41 ←	
→	Surinam (86)	8 →	13	13	
→	Svatá Lucie (98)	5 →	12		
→	Svatý Kryštof a Nevis (95)	10 →	9		
→	Svatý Tomáš a Princův ostrov (82)	10 →	8	9	
→	Svatý Vincent a Grenadiny (93)	10 →	5		
←	Svazjsko (77)	22 ←	9	10	
	Sýrie (94)	4	9	10	
→	Šalamounovy ostrovy (82)	21 →	13*		
	Španělsko (99)	<2.5	6*		
→	Srí Lanka (98)	22 →	22	29 →	
	Švédsko (100)	<2.5	4		
	Švýcarsko (97)	<2.5	6		
←	Tádžikistán (85)	56 ←	10	17 →	
	Tanzanie (73)	44 ←	10	22 →	
→	Thajsko (96)	22 →	9	9	
→	Togo (71)	24 →	12	26	
	Tonga (95)		3		
→	Trinidad a Tobago (95)	10 →	19	6	
→	Tunisko (95)	<2.5	7	4 →	
→	Turecko (92)	3	16*	4 →	
→	Turkmenistán (-)	7 →	4	11	
	Tuvalu (89)		5		
→	Uganda (59)	19 →	12	20	
	Ukrajina (99)	<2.5	4	1	
→	Uruguay (96)	<2.5 →	8	5	
←	Uzbekistán (=)	25 ←	5	5	
	Vanuatu (87)	11	6		
	Venezuela (95)	18 ←	9	5 →	
→	Vietnam (90)	16 →	7	25 →	
	Východní Timor (60)	9	12	46	
→	Zambie (73)	46	12	20 →	
	Západní břeh a Gaza (-)	16	7	3	
←	Zimbabwe (80)	47	11	17 ←	

POZNÁMKA:

(*) Údaje se týkají jiných let nebo období, než je uvedeno v definici ukazatele.

ZDROJ:

The State of the World's Children 2008, UNICEF (www.unicef.org/sowoc08/).

Podrobnější údaje o letech, na něž se vztahují data, lze najít v úplných tabulkách na www.socialwatch.org/statistics2008.

DEFINICE UKAZATELŮ:

Podvýživa (%): Procento podvýživných osob v celé populaci. Podvýživa je důsledek nedostatečného příjmu potravy, který nedokáže průběžně uspokojovat energetické požadavky na výživu. Podle doporučení Světové zdravotnické organizace má průměrná osoba přijmout minimálně 2300 kcal denně, aby si zachovala tělesné funkce, zdraví a normální aktivitu. Tento globální minimální požadavek na kalorie je v jednotlivých zemích rozepsán do specifických minimálních úrovní podle věkové struktury a tělesné hmotnosti obyvatel. Nejnovější dostupné údaje: 2002/2004; vývoj od let 1990–1992.

Odhadovaná nízká porodní váha (%): Procento novorozenců s váhou pod 2 500 gramů, vážených v prvních hodinách života, než došlo k výraznější porodní ztrátě váhy. V důsledku rozdílu v metodologii zdrojů naráží sestavování datových řad na problémy komparability. Nejnovější dostupné údaje: 1999/2006.

Podvýživenost dětí do 5 let (podváha pro daný věk, %): Procento dětí pod pět let věku, jejichž váha je o víc než dvě standardní odchylky nižší než medián váhy mezinárodní referenční populace ve věku od 0 do 59 měsíců. Referenční populace přijatá Světovou zdravotnickou organizací roku 1983 je založena na dětech ze Spojených států, jež jsou považovány za dobře živěné. Nejnovější dostupné údaje: 1999/2006; vývoj od roku 1990.

POTRAVINOVÁ BEZPEČNOST

Vysoká cena základních práv

V dnešním světě umírá každých 24 hodin 100 000 lidí hladem a 30 000 z nich jsou děti mladší pěti let. Další 854 milionů lidí nemá dost potravy, aby uspokojili své základní nutriční potřeby. Tato situace krajní a všeobecné nouze přetrvává a je dál vyostřována pokračující potravinovou krizí, jež zvláště postihuje nejhudší regiony světa.

Hlavy států a vlád potvrdily na Světovém summitu výživy roku 1996 „právo každého člověka na přístup k bezpečné a výživné potravě, v souladu s právem na dostatečnou výživu a základním právem každého člověka na svobodu od hladu“.¹ Současně se zavázaly k dosažení potravinové bezpečnosti a k trvalému úsilí o vymýcení hladu.

Ale zatímco jsme pořád daleko od dosažení tohoto základního lidského práva, blíží se scénář je ještě znepokojivější, protože od roku 2007 začaly prudce stoupat ceny potravin na celosvětové úrovni. To má více příčin, k nimž patří změna klimatu, neúroda v různých částech světa, zejména v Austrálii a rostoucí poptávka asijských trhů a rozvinutých zemí po využívání potravin jako biopaliva. Na druhé straně neustálý růst ceny ropy s sebou přináší růst nákladů například na umělá hnojiva a dopravu zboží.

Tyto faktory společně s poklesem světových zásob potravin a nestabilitou vyvolávanou spekulacemi na trhu cenných papírů přispěly ke vzniku situace, která byla dosud neznámá. V rozvinutých zemích se stal vzestup cen potravin problémem především pro pracující třídu. Podle Světové banky může být důsledek krize postiženo přibližně 100 milionů lidí.

Změna klimatu a světová poptávka po bioenergii je hrozbou pro potravinovou bezpečnost. Dopady klimatických změn na výnosy zemědělských plodin, související se změnami dostupnosti vody a půdy, biodiverzity a půdních ekosystémů, vyvolává velkou nejistotu v celém potravinovém řetězci. Podle Organizace pro výživu a zemědělství (FAO) bude mít změna klimatu důsledky pro celosvětovou potravinovou bezpečnost a do roku 2050 ovlivní dostupnost potravin pro 9 miliard lidí.

Větší soupeření o zemědělské produkty pro výrobu bioenergie vyvolává z dlouhodobého hlediska neudržitelný tlak na přírodní zdroje. Je proto nutné vyvinout přístupy, jež berou v úvahu vzájemný vztah mezi potravinovou bezpečností a sociálně ekonomickou a ekologickou udržitelností, a zajistí vytváření politik ochraňujících potravinovou bezpečnost v širším kontextu opatření přijímaných ve vztahu ke klimatickým změnám a bioenergiím.

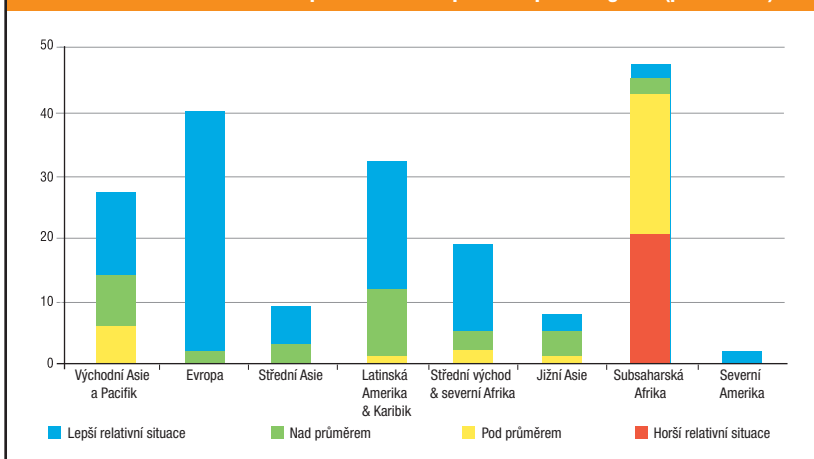
Potravinová propast

Blíže pohled na ukazatele v Tabulce 1 ukáže značné rozdíly v potravinové situaci mezi zeměmi v lepší a horší relativní situaci. V první skupině trpí

TABULKA 1. Průměrné ukazatele pro země s relativně lepší a horší situací v potravinové bezpečnosti

		Podvýživnost dětí do 5 let (podváža pro daný věk, %)	Podvýživa (%)	Odhadovaná nízká porodní váha (%)
Horší relativní situace	Průměr	38.6	41.6	23
	Počet zemí	5	5	5
Lepší relativní situace	Průměr	15.1	8.1	8.2
	Počet zemí	26	62	65
Celkem	Průměr	24.7	17.9	11.6
	Počet zemí	75	123	126

TABULKA 2. Současná situace v potravinové bezpečnosti podle regionů (počet zemí)

TABULKA 3. Současná situace v potravinové bezpečnosti a její vývoj (počet zemí)

	←	↶		↷	→	Celkem
Lepší relativní situace	1	2	0	1	1	5
Nad průměrem	3	5	4	9	7	28
Pod průměrem	2	4	10	8	4	28
Horší relativní situace	0	2	38	12	10	62
Celkem	6	13	52	30	22	123

podvýživou v průměru 8 % populace, zatímco v zemích s horší situací jí trpí 40 % populace. Zcela nesnesitelná je situace v zemích, jako je Eritrea nebo Demokratická republika Kongo: podvýživou v nich trpí 75 % obyvatelstva.

V zemích s většími nedostatky trpí podvýživou také 4 z každých 10 dětí mladších pěti let, zatímco v zemích s lepší relativní situací je tento poměr 3 ku 20. Více rozvinuté země mají tento ukazatel nulový; to ovšem nevylučuje, že země z tohoto pohledu v relativně lepší situaci nedosahují nutně plně vyvinuté potravinové bezpečnosti.

Rozdíly mezi regiony

Zeměpisný pohled na celý svět ukáže (Tabulka 2), že zatímco v Severní Americe, Evropě a střední Asii jsou všechny země v lepší relativní situaci nebo nad celosvětovým průměrem, polovina zemí subsaharské Afriky žije v největším nedostatku nebo pod průměrem.

Nejnovější vývoj (Tabulka 3) ukazuje, že pokrok

zaznamenává přes 40 % zemí, přičemž dalších 40 % stagnuje, avšak vesměs vykazují uspokojivou situaci. Nejvíce znepokojivé jsou poměry v zemích s negativním vývojem, kde na tom byly některé z nich špatně už ve výchozí situaci, což platí např. pro Madagaskar, Sierra Leone a Jemen. ■

¹ FAO, Committee on World Food Security, „Fostering the political will to fight hunger“. Twenty-seventh Session, Rome, 28 May – 1 June 2001.